

■ WOJCIECH ZIEMBIŃSKI (1925–2001)
PRZY POMNIKU POLEGŁYM I POMORDOWANYM
NA WSCHODZIE, KTÓREGO BYŁ INICJATOREM.
FOT. Z ARCHIWUM RODZINNEGO

SPIS TREŚCI

DEPORTACJE KATYŃ OBOZY

Jolanta Mikołajczyk – Egzekucje w Palmirach.

Analiza ksiąg więziennych z Mokotowa z 1940 roku 3

Lasy palmirskie i teren dawnej składnicy amunicji zlokalizowanej we wschodniej części Puszczy Kampinoskiej stanowiły miejsce masowych egzekucji obywateli polskich w latach 1939–1941. Ofiary przywożono z warszawskich więzień i aresztów, m.in.: Pawiaka, Rakowieckiej, Szucha i Daniłowiczowskiej.

Ewa Kowalska – Od braku informacji do niepełnej wiedzy.

85. rocznica mordu katyńskiego 18

Mija 85 lat od zagładzenia obywateli II RP na skutek decyzji Biura Politycznego Komitetu Centralnego Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików), a strona rosyjska nadal nie udostępniła Polakom całości dokumentów dotyczących Zbrodni Katyńskiej. Nie znamy wszystkich nazwisk represjonowanych, wszystkich miejsc, gdzie masowo zabijano naszych rodaków, a co za tym idzie – lokalizacji ich grobów.

Marek Jończyk – Kieleccy katyńscy, żołnierze wojny polsko-bolszewickiej 33

Adam Hlebowicz – Transport nie odszedł.

Akcja bohaterskich kolejarzy wileńskich 23 czerwca 1941 roku 46

Joanna Lubecka – „Zdrowi powinni zabijać chorych”.

Biologiczne i moralne uzasadnienie akcji T4 55

Roksana Szczypta-Szczęch – Los polskich kobiet w Ravensbrück 66

SYLWETKI

Ksawery Jasiak – Bohater pogranicza – ofiara Zbrodni Katyńskiej. Kapitan Stanisław Mikulski „Schwarzberg” (1890–1940) 77

Kinga Hałacińska – Został w Lesie Katyńskim na zawsze . . .

Józef Sztukowski (1892–1940) 86

Karolina Masłowska – Być Polakiem w Gdańsku.

Alfons (Alf) Liczmański (1904–1940) . . . 96

ROCZNICE

Jarosław Szarek – „Jeszcze o ciebie walczę”. Generał August Emil Fieldorf „Nil” (1895–1953) 102

Marzena Grosicka – Ludowcy ofiarami komunistycznych zbrodniarzy.

Narcyz Wiatr „Zawojna” (1907–1945) . . . 113

Paweł Skibiński – Szkodliwy kompromis czy konieczny ratunek dla Kościoła?

Porozumienie państwo–Kościół 1950 roku . . . 122

Justyna Błazejowska – On pierwszy protestował. Jan Olszewski

o Wojciechu Ziemińskim 133

OPOWIEDZIANE HISTORIE

Deportacja 10 lutego 1940 roku do Kazachstanu.

Relacja s. Marii Teresy Jasionowicz 144

KSIĄŻKI

Tomasz Szturo – Władysław Tarnawski, czyli szekspirowska opowieść o Polsce 151

Tomasz Pudłocki, Szekspir i Polska.

Życie Władysława Tarnawskiego (1885–1951),

Rzeszów–Warszawa 2023, 752 s.

Kolegium:

dr Wojciech Frazik, Adam Hlebowicz,
dr Kazimierz Krajewski,
dr hab. Mariusz Krzysztofiński,
dr Marcin Majewski, dr hab. Filip Musiał,
dr hab. Piotr Niwiński, Jan M. Ruman,
dr hab. Krzysztof Sychowicz

Redaguje zespół:

Wojciech Butkiewicz – sekretarz redakcji
(tel. 22 5818813,
wojciech.butkiewicz@ipn.gov.pl),
Jakub Gołębiwski (jakub.golebiwski@ipn.gov.pl),
Kinga Hałacińska (kinga.halacinska@ipn.gov.pl),
Romuald Niedzielko – zastępca redaktora naczelnego
(romuald.niedzielko@ipn.gov.pl),
Jan M. Ruman – redaktor naczelny
(jan.ruman@ipn.gov.pl),
Anna Zechenter (anna.zechenter@ipn.gov.pl),
Piotr Życieński – fotoreporter

Sekretariat:

Maria Wiśniewska
(maria.wisniewska@ipn.gov.pl)

**Projekt graficzny,
projekt okładki i łamanie:**

Katarzyna Dziedzic-Boboli

Korekta: Beata Stadryniak-Saracyn

Adres do korespondencji:

ul. Kurtyki 1, 02-676 Warszawa

Kolportaż:

Tel. 22 544-57-19
(joanna.pszczola@ipn.gov.pl)

Druk:

Drukarnia Leyko Sp. o.o.

Na okładce:

Pomnik Poległym i Pomordowanym
na Wschodzie w Warszawie
autorstwa Maksymiliana Biskupskiego.
Fot. Piotr Życieński